

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **J. A.**, zastoupeného JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou, sídlem Nuselská 499/132, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2017, č. j. MPSV-2017/250160-911, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 11. 2020, č. j. 4 Ad 2/2018 - 48,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnost.
- III.** Ustanovené zástupkyni JUDr. Anitě Pešulové **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši 1 300 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 18. 10. 2017 byla žalobci s účinností od 1. 10. 2017 snížena dávka pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění novely provedené zákonem č. 367/2016 Sb., z částky 3 410 Kč na částku 2 200 Kč měsíčně.

[2] Žalovaný odvolání žalobce proti uvedenému rozhodnutí zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou k Městskému soudu v Praze.

[4] Městský soud zdůraznil, že žalobci byla dávka snížena od 1. 10. 2017, tedy více než 6 měsíců po změně právní úpravy účinné od 1. 2. 2017. O změně právní úpravy byl žalobce předem prokazatelně poučen. Dávka nebyla žalobci snížena automaticky, ale rozhodnutím na základě zákona. Poměry žalobce byly objektivně zjištěny, ale nebyla shledána žádná skutečnost, která by odůvodňovala ponechání výše dávky nad úroveň existenčního minima.

[5] Žalovaný správně vyložil a aplikoval § 24 odst. 1 písm. f) zákona o pomoci v hmotné nouzi, při jehož uplatnění nelze zvýšit částky živobytí dle § 25 až § 28 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Za situace, kdy na žalobce dopadá § 24 odst. 1 písm. f) zákona o pomoci v hmotné nouzi, nelze aplikovat „zbytkové“ ustanovení písm. g).

[6] Městský soud rovněž přisvědčil žalovanému, že individuální akční plán sestavený úřadem práce nelze považovat za projekt organizovaný krajskou pobočkou úřadu. Individuální akční plán nevyžaduje takovou míru součinnosti, aby se jednalo o organizovaný projekt, tomuto projektu neodpovídá ani typově.

[7] Výkon veřejné služby byl žalobci nabídnut v rámci poučení dne 30. 1. 2017. Stačilo, aby žalobce kontaktoval organizátora veřejné služby, který by mu výkon veřejné služby zajistil. Žalobce byl dostatečně poučen ohledně všech skutečností, které byly pro napadené rozhodnutí podstatné.

[8] Zákonnou úpravu hodnotil městský soud jako souladnou s ústavním pořádkem. Žalobce má nárok na nezbytnou částku (existenční minimum) i bez výkonu veřejné služby. Vykonávání veřejné služby tudíž není podmínkou nároku na dávku, pouze může poživatelům dávek pomoci v hmotné nouzi zajistit finanční prostředky navíc. Není-li nárok na dávku podmíněn výkonem veřejné služby, nelze v právní úpravě spatřovat rozpor s judikaturou Ústavního soudu.

[9] Městský soud z uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[10] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost.

[11] V kasační stížnosti stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu pro nevypořádání žalobní námitky.

[12] Uvádí, že jako uchazeč o zaměstnání se snažil využít další možnosti zvýšení příjmu tím, že aktivně spolupracuje s úřadem práce. Správní orgány měly při stanovení částky živobytí vycházet z § 25 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi *[stěžovatel měl zjevně na mysli § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi, pozn. NSS]*.

[13] Stěžovatel nesouhlasí s tím, že by nebyl osobou, která se prokazatelně účastní projektu organizovaného krajskou pobočkou úřadu práce, neboť za takový projekt považuje i individuální akční plán. Namítal, že v průběhu správního řízení nebyl poučen o tom, jaký projekt by správní orgán považoval za projekt ve smyslu zákona o pomoci

pokračování

v hmotné nouzi. Stěžovateli nebyl nabídnut jiný projekt než individuální akční plán. Za situace, kdy plnil akční plán sestavený úřadem práce, měl za to, že splňuje podmínky stanovené zákonem o pomoci v hmotné nouzi.

[14] Stěžovatel rovněž namítal, že ani veřejná služba mu úřadem práce nebyla nabídnuta.

[15] Dále stěžovatel s odkazem na nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 27. 11. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 1/12, setrval na námitce neústavnosti institutu veřejné služby, kterou městský soud nevypořádal dostatečně. Právní úprava nevyhovuje kautelám Listiny základních práv a svobod, neboť ke snížení příspěvku na živobytí dochází automaticky ze zákona. Nebyla splněna podmínka dobrovolnosti ani bonifikace výkonu veřejné služby. Osoby, které měly nárok na částku živobytí ve výši životního minima, se kvůli tomu, že nevykonávají veřejnou službu, dostávají na částku existenčního minima bez ohledu na proklamaci dobrovolnosti a bonifikace veřejné služby. Stěžovatel proto Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby předložil Ústavnímu soudu návrh na posouzení ústavnosti § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[16] Ve věci samé stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[17] Žalovaný ve svém vyjádření setrval na tom, že dávka pomoci v hmotné nouzi byla stěžovateli snížena v souladu se zákonem.

[18] Stěžovateli bylo opakovaně vysvětleno, že individuální akční plán slouží k aktivizaci uchazeče o zaměstnání a zvýšení zaměstnatelnosti uchazeče.

[19] Pokud jde o veřejnou službu, pro nárok na příspěvek na živobytí je podstatná pouze skutečnost, zda stěžovatel veřejnou službu v potřebném rozsahu vykonával. Stěžovatel v minulosti výkon veřejné služby odmítal a stejný postoj vyjádřil v průběhu tohoto správního řízení, např. v doplnění odvolání. Stěžovatel byl poučen, že organizátor veřejné služby mu v případě, že o veřejnou službu projeví zájem, výkon veřejné služby zajistí. Stěžovatel však zájem o výkon veřejné služby neprojevil.

[20] Pro účely příspěvku na živobytí není podstatné, zda byla stěžovateli účast na projektu nabídnuta, nýbrž zda se takového projektu prokazatelně účastnil.

[21] Stěžovatel byl prokazatelně poučen i o dalších možnostech zvýšení částky živobytí vlastním přičiněním.

[22] Stěžovateli bylo opakovaně vysvětleno, že nemůže patřit do zbytkové kategorie dle § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi, když splňuje definici osoby posuzované dle § 24 odst. 1 písm. f) zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[23] K námitce neústavnosti výkonu veřejné služby žalovaný uvedl, že výkon veřejné služby je dobrovolný. Jestliže se žadatel rozhodne službu nevykonávat, není postižen odnětím dávky. Snížení dávky není trestem. Veřejná služba není jediným způsobem, jak si zvýšit částku živobytí.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[24] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[25] Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), podle nichž je vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., nicméně z obsahu stížnosti je zřejmé, že považuje napadený rozsudek za nezákonný a nepřezkoumatelný, tedy uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[26] Stěžovatel v kasační stížnosti bez bližší konkretizace namítal, že městský soud se nevypořádal se stěžejní žalobní námitkou. Nejvyšší správní soud však shledal, že rozsudek městského soudu vadou nepřezkoumatelnosti netrpí, neboť městský soud žádnou z žalobních námitek neopomenul. Z odůvodnění rozsudku je zřejmé, jak městský soud právně posoudil pro věc rozhodné skutkové okolnosti, odůvodnění rozsudku městského soudu je konzistentní a srozumitelné.

[27] Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak by ve věci mělo být rozhodnuto či jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn. Nepřezkoumatelnost představuje objektivní překážku, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 - 24). Taková překážka však v nyní projednávaném případě není dána.

[28] Proto Nejvyšší správní soud přistoupil k věcnému přezkumu rozsudku městského soudu.

[29] Podle § 23 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *výše příspěvku na živobytí činí, není-li dále stanoveno jinak, za kalendářní měsíc rozdíl mezi částkou živobytí osoby (§ 24 odst. 1) a příjmem osoby (§ 9 odst. 2), není-li osoba společně posuzována s jinými osobami (§ 2 odst. 1).*

[30] Podle § 24 odst. 1 písm. f) zákona o pomoci v hmotné nouzi *částka živobytí osoby činí u osoby, která pobírá příspěvek na živobytí déle než 6 kalendářních měsíců, částku existenčního minima; zvýšení částky živobytí podle § 25 až 28 této osobě nenáleží. Toto ustanovení se nevztahuje na osobu, u které se nezkoumá snaha zvýšit si příjem vlastní prací (§ 11 odst. 3), osobu s nárokem na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci, osobu prokazatelně se účastnící na projektech organizovaných krajskou pobočkou Úřadu práce, osobu, která je výdělečně činná, osobu, která je invalidní ve druhém stupni, a osobu, která vykonává veřejnou službu v rozsahu alespoň 20 hodin v kalendářním měsíci. Podle 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi částka živobytí osoby činí u osoby, která není uvedena v předchozích písmenech, částku existenčního minima, popřípadě zvýšenou o částky uvedené v § 25 až 30.*

[31] Podle § 25 zákona o pomoci v hmotné nouzi platí, že 1) *osobě, s výjimkou osoby uvedené v odstavci 2, která má příjem z výdělečné činnosti, se zvyšuje částka živobytí o 40 % částky rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem. 2) Osobě, která je uchazečem o zaměstnání a prokazatelně se snaží využít další možnosti zvýšení příjmu vlastní*

pokračování

práci podle § 12 odst. 2, se zvyšuje částka živobytí o 40 % částky rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem.

[32] Podle § 18a odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi veřejnou službou se rozumí pomoc obcím nebo dalším subjektům zejména v oblastech zlepšování životního prostředí, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, pomoci v oblasti kulturního a sportovního rozvoje a sociální péče. Veřejná služba je vykonávána osobami v hmotné nouzi a osobami vedenými v evidenci uchazečů o zaměstnání na základě písemné smlouvy, která obsahuje základní údaje o těchto osobách (jméno, popřípadě jména, příjmení, den, měsíc a rok narození a trvalý pobyt), místo, předmět a dobu výkonu veřejné služby, uzavřené s krajskou pobočkou Úřadu práce po dohodě s obcí nebo dalším subjektem. Za výkon veřejné služby nenáleží odměna.

[33] Z § 33 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti vyplývá, že individuální akční plán slouží ke zvýšení možnosti uplatnění uchazeče o zaměstnání na trhu práce. Individuální akční plán je dokument, který vypracovává krajská pobočka Úřadu práce za součinnosti uchazeče o zaměstnání. Obsahem individuálního akčního plánu je zejména stanovení postupu a časového harmonogramu plnění jednotlivých opatření ke zvýšení možnosti uplatnění uchazeče o zaměstnání na trhu práce. Při určování obsahu individuálního akčního plánu se vychází z dosažené kvalifikace, zdravotního stavu, možností a schopností uchazeče o zaměstnání. Uchazeč o zaměstnání může požádat o vypracování individuálního akčního plánu kdykoliv v průběhu vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání. Individuální akční plán vypracuje krajská pobočka Úřadu práce vždy, pokud je uchazeč o zaměstnání veden v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců. Uchazeč o zaměstnání je povinen poskytnout součinnost krajské pobočce Úřadu práce při vypracování individuálního akčního plánu, jeho aktualizaci a vyhodnocování, a to v termínech stanovených krajskou pobočkou Úřadu práce, a plnit podmínky v něm stanovené.

[34] Nejvyšší správní soud posoudil námitku neústavnosti § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Námitka neústavnosti zákonného ustanovení, jež ve věci bylo aplikováno, spadá pod přípustný kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel nicméně s takovou námitkou nemůže být úspěšný bez dalšího. V případě, že soud dospěje k závěru o rozporu ve věci nezbytně aplikovaného zákona s ústavním pořádkem, musí věc předložit Ústavnímu soudu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), postupem dle § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Zároveň ale platí, že si stěžovatel nemůže takový postup svým procesním úkonem vynutit. Úvaha o ústavnosti, či neústavnosti aplikovaného zákonného ustanovení spadá do rozhodovací činnosti soudu, respektive do rámce hodnocení důvodnosti žalobní nebo kasační námitky.

[35] Platí také, že ústavnost zákona se presumuje a že k předložení věci Ústavnímu soudu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy je třeba odůvodněné přesvědčení soudu (nikoli jen pochybnost či nejistota), že aplikované zákonné ustanovení je v takovém rozporu s ústavním pořádkem, že ani nelze podat jeho ústavně konformní výklad, a proto je nezbytné takové vadné ustanovení z právního řádu odstranit derogačním zásahem Ústavního soudu.

[36] Důvod k takovému postupu Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci neshledal.

[37] Obdobnou námitkou neústavnosti institutu veřejné služby s odkazem na zrušovací nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 1/12, se Nejvyšší správní soud zabýval např. již v rozsudku ze dne 7. 10. 2021, č. j. 4 Ads 77/2021 - 25, v jiné věci stěžovatele. Nejvyšší správní soud neshledal důvod se od právního názoru vyjádřeného v uvedeném rozsudku v nyní projednávané věci odchýlit.

[38] V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud zdůraznil, že významná část zrušujících důvodů není uplatnitelná na současnou úpravu zákona o pomoci v hmotné nouzi. Dávky podpory v hmotné nouzi nejsou podmíněny placením pojistného a jejich účelem není zajištění zaměstnání osobám, které je pobírají. V případě zrušeného ustanovení zákona o zaměstnanosti byla povinnost konat veřejnou službu jednou z primárních povinností uchazeče o zaměstnání, který byl veden v evidenci déle než dva měsíce. Pokud tuto službu vykonávat odmítl, přišel o celý nárok na podporu v nezaměstnanosti, na hrazení pojistného na zdravotní pojištění státem i na služby související se zprostředkováním zaměstnání. V případě zákona o pomoci v hmotné nouzi je však situace výrazně odlišná. Výkon veřejné služby nepředstavuje primární povinnost, neboť zákon umožňuje několik dalších způsobů, jakými si pobíratel sociálních dávek může zajistit, že nedojde ke snížení částky živobytí. Ani při nesplnění žádné z těchto podmínek a nevykonání veřejné služby nedochází ke ztrátě nároku na dávky v hmotné nouzi, nýbrž dochází pouze ke snížení dávky.

[39] Zákon o pomoci v hmotné nouzi je koncipován tak, že průceschopným osobám, které bez dobrého důvodu nevykonávají veřejnou službu, aktivně neusilují o zvýšení své kvalifikace ani nejsou pracovně aktivní, zaručuje právo na příspěvek na živobytí ve výši existenčního minima. Osobám, které vykonají veřejnou službu alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, umožňuje dosáhnout na zvýšení částky živobytí podle § 25 - § 28 zákona o pomoci v hmotné nouzi, jak vyplývá z § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Osobám, které vykonají veřejnou službu alespoň v rozsahu 30 hodin měsíčně, § 24 odst. 1 písm. e) zákona o pomoci v hmotné nouzi přiznává zvýšení částky živobytí o polovinu rozdílu mezi životním minimem jednotlivce a existenčním minimem, popřípadě zvýšenou o částky uvedené v § 25 - § 30 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Možnost konat veřejnou službu tedy představuje legitimní způsob, jak zajistit, aby průceschopné osoby přispívaly ke své obživě vlastní činností a nespolehalý se jen na pomoc státu. Výkon této služby sice není spojen s přímou odměnou, nicméně je zohledněn ve výpočtu výše dávek pomoci v hmotné nouzi, což může být jedním z motivačních faktorů.

[40] V případě dávky pomoci v hmotné nouzi – příspěvku na živobytí jde o realizaci základního sociálního práva dle čl. 30 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Podrobnosti nicméně stanoví zákon (čl. 30 odst. 3 Listiny), přičemž současně platí, že základního práva dle čl. 30 Listiny se lze domáhat právě jen v mezích prováděcího zákona (čl. 41 odst. 1 Listiny). Zákonodárce má tedy v oblasti sociálních práv široký prostor pro uvážení, musí zachovat podstatu a smysl uvedeného základního práva (čl. 4 odst. 4 věta první Listiny). Institut veřejné služby v podobě, v níž je zakotven v zákoně o pomoci v hmotné nouzi, v tomto ohledu ob stojí. Uvedená právní úprava sleduje legitimní cíl a do podstaty a smyslu základního práva nezasahuje.

pokračování

[41] Jak vyplývá z výše uvedeného, Nejvyšší správní soud nemá pochybnosti o ústavnosti § 24 odst. 1 písm. f) zákona o pomoci v hmotné nouzi, a proto k podnětu stěžovatele nepodal Ústavnímu soudu návrh na jeho zrušení.

[42] Již z výše citovaných zákonných ustanovení je zřejmé, že zákon o pomoci v hmotné nouzi váže výši částky živobytí na určité osobní charakteristiky či aktivitu žadatelů. U osob, které pobírají příspěvek na živobytí déle než šest měsíců a nespádají do některé ze zvláštních skupin, zákon vyžaduje vlastní úsilí směřující ke zlepšení jejich sociální situace. V případě, že toto úsilí není vyvíjeno, částka živobytí je stanovena na úrovni existenčního minima. Jednou z možností, jak může dlouhodobý příjemce příspěvku na živobytí dosáhnout vyšší částky na živobytí, je vykonávání veřejné služby, tedy neplacené závislé práce zprostředkované úřadem práce konané ve veřejném zájmu (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 10. 2021, č. j. 4 Ads 77/2021 - 25).

[43] Jak správně konstatoval městský soud, takovou veřejnou službu stěžovatel nevykonával, ačkoliv mu byl její výkon nabídnut a nevyšly najevo žádné důvody, proč by ji vykonávat nemohl. Rovněž Nejvyšší správní soud ve správním spise ověřil, že o možnosti vykonávat veřejnou službu byl stěžovatel výslovně poučen dne 30. 1. 2017 s tím, že v případě zájmu o výkon veřejné služby má kontaktovat organizátora veřejné služby. Námitka stěžovatele, že mu nebyla veřejná služba nabídnuta, ani mu nebyl předložen návrh smlouvy o výkonu veřejné služby, proto není na místě. Měl-li stěžovatel zájem veřejnou službu vykonávat a tím si částku živobytí zvýšit, měla iniciativa vzejít z jeho strany.

[44] Totéž platí o možnosti účastnit se projektu organizovaného krajskou pobočkou úřadu práce. I o této možnosti, již lze dle zákona dosáhnout vyšší částky živobytí, byl stěžovatel dne 30. 1. 2017 v obecné rovině poučen. Měl-li zájem této možnosti využít, bylo na něm, aby tento zájem projevil a dotázal se například, zda je takový program k dispozici a zda do něj může být zařazen. Stěžovatel však i v tomto ohledu zůstal pasivní. Nejvyšší správní soud tedy souhlasí s městským soudem, že stěžovatel byl poučen dostatečně. Pokud mu něco nebylo jasné nebo požadoval další informace, měl se zajímat a dotázat se úřadu. Rozhodně není na místě vyžadovat veškerou aktivitu a snahu o řešení sociální situace stěžovatele po úřadu práce.

[45] Z § 30 odst. 2 písm. c) zákona o zaměstnanosti vyplývá, že poskytnutí součinnosti při vypracování, aktualizaci a hodnocení individuálního akčního plánu a plnění podmínek v něm stanovených je v souladu s § 33 odst. 2 zákona o zaměstnanosti podmínkou vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání. Tuto aktivitu dle zákona o zaměstnanosti však nelze zaměňovat s účastí na projektech organizovaných krajskou pobočkou úřadu práce, již zákon o pomoci v hmotné nouzi podmiňuje výplatou vyšší částky živobytí. Tvrzení stěžovatele, že za účast na projektu organizovaném krajskou pobočkou úřadu práce má být považován i individuální akční plán, nemá oporu v zákoně. Ačkoliv mohou oba tyto nástroje v obecné rovině přispívat ke zvýšení šancí pro uplatnění osob na trhu práce, jedná se o různé nástroje podle rozdílných právních úprav a nelze je ztotožňovat či zaměňovat. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje i s tímto dílčím závěrem městského soudu.

[46] Ke změně výše příspěvku na živobytí v souvislosti se změnou částky živobytí nedochází automaticky ze zákona, jak tvrdí stěžovatel, nýbrž rozhodnutím učiněným na základě zákona, není-li splněn zákonem vyžadovaný předpoklad vlastního úsilí.

[47] Jak správně uzavřel již městský soud, stěžovatelem tvrzený předpoklad pro to, aby nebyl aplikován § 24 odst. 1 písm. f) věta první zákona o pomoci v hmotné nouzi, stěžovatel nesplnil, neboť v posuzovaném období nebyl osobou prokazatelně se účastnící na projektech organizovaných krajskou pobočkou úřadu práce. Není proto na místě použít § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi.

IV. Závěr a náklady řízení

[48] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[49] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaný sice úspěšný byl, podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ovšem správní orgán ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče nemá právo na náhradu nákladů řízení, která by mu jinak podle § 60 odst. 1 s. ř. s. náležela.

[50] Stěžovateli byla v řízení před městským soudem usnesením ze dne 7. 2. 2018, č. j. 4 Ad 2/2018 - 23, ustanovena zástupkyní pro řízení advokátka JUDr. Anita Pešulová. Hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto zároveň s rozhodnutím ve věci rozhodl i o odměně a náhradě hotových výdajů zástupkyně stěžovatele. Podle § 7 a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. d) uvedené vyhlášky náleží advokátce odměna za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti včetně doplnění) v částce 1 000 Kč, a podle § 13 odst. 4 uvedené vyhlášky náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč. Soudu není známo, ani zástupkyně stěžovatele nedoložila, že je plátkyní DPH, proto se odměna a náhrada hotových výdajů o sazbu této daně nezvyšuje. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně proto činí 1 300 Kč. Částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2022

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu